

4064 a
Hain O
(vol 4)
186
Regule Ordinationes et Constitutiones Cancellarie Sanctissimi domini nostri domini Sixti diuina prudentia papae .iii. scripte et correcte in Cancellaria apostolica.

Sanctissimus in xpo pater et dominus noster dominus Sixtus diuina prudentia Papa .iii. suorum predecessorum uestigiis inherendo normam et ordinem gerendis dare uolens in crastinum assumptionis sue ad summi apostolatus apicem uidelicet die decima mensis Augusti Anni a natiuitate domini .M. cccc. lxxi. Reseruationes Constitutiones et regulas infra scriptas fecit quas etiam extunc suo tempore duraturas obseruari uoluit et quas de eius mandato etc.

NOS Rodericus miseratione diuina sancti Nicolai in carceretulliano Diaconus Cardinalis Sancte Romane ecclesie Vicecancellarius die .xxvii. eiusdem mensis in Cancellaria apostolica fecimus publicari

In primis reseruationes fecit similes que in constitutione felicitis recordationis Benedicti papae .xii. que incipit Ad regimen continetur et illas locum habere uoluit Etiam si officiales in eadem constitutione expressi apostolice sedis officiales ante obitum eorum esse desierint quo ad beneficia que tempore quo officiales erant obtinuerant

Ac reseruauit beneficia que p̄ cōstitucōne p̄e
memorie Io. Pape. xxi. que incipit Exe crabi
lis uacant uel uacare contigerit.

Item reseruauit sp̄aliter omēs ecclesias eti
am Patriarchales Archiepiscopales Episcopa
les necnon omnia monasteria uiroz̄ ualorem
ducentorum florenorum auri cōi extimatiōe
excedentia quotienscunq̄ illis uti uoluerit.

Item reseruauit generaliter dispositōi sue
omnes dignitates maiores post pontificales
in cathedralibus et metropolitanis. ac principa
lis in collegiatis eccle. ualorē. x. florenoz̄ auri
cōi extimatiōe excedentes. Necnō prioratus
preposituras et prepositatus ac alias dignita
tes conuentuales et preceptorias generales or
dinum quorumcunq̄ sed nō militiaz̄. Necnō
quecunq̄ beneficia que sui et san. Ro. eccle.
uiuentiū tunc gerūt suo tpe Cardinaliū fami
liares cōtinui cōmēsales obtinēt et ipostez̄
obtinebūt eoz̄ familiaritate durāte et in q̄bz̄
seu ad q̄ ius eis cōpetit seu cōpetierit etiā si
ab ipā fa. p̄ obitū Car. eorūde p̄ al's recesserit

Item reseruauit generaliter omia beneficia
ecclesiastica quorūcunq̄ collectoz̄ et unicz̄
in quacunq̄ ciuitate uel dioc. qui suo tpe eoz̄
officia exercuerint succollectoz̄ fructuū et
p̄uentuū Camere aplice debitoz̄ illa uidelicet
b̄nfi. dūtaxat q̄ durāte eoz̄ offi. obtinuerit

et in quibus seu ad que ius tunc eis copecterit.

Item n. reseruauit omnia beneficia ecclesiastica quorūcūq; curialium quos dū cu. ro. de loco ad locū trāsterē eā sequēdo dcedere etigerit et in quouis loco q̄tūcūq; ēt a dca curia remoto

Item reseruauit omnia beneficia Cubiculariorum et cursorum suorum.

Item reseruauit dispositioni sue generaliter quoscūq; canonicatus et prebendas ac dignitates psonatus et officia in basilica principis apostolorum et san. Io. lateranensis ac beate Marie Maioris de urbe eccle. necnō ad colloem p̄uisionē presentationē seu quā alia dispositionē san. ro. eccle. Cur. a ro. curia absentium ratione suorum episcopatum Cardinalatus et in eorum cardinalatibus eccle. et titulorum spectantia quā diu absentia sua durauerit cano. et prebendas dignitates psonatus administrationes uel officia ceteraq; beneficia ecclesiastica cū cura et sine cura uacantia et inantea uacatura tā in eadem urbe q̄ in eccle. ciuitatibus et diocesibus dictorum episcopatum consistentia ac decreuit.

Item uoluit qd concessa per predecessores suos n. et de eius mandato t̄xp̄diantur in forma rationi congruit ut est moris

Item declarauit oim et singularium ecclesiarum cathedralium et monasteriorum p̄uisiones quas p̄fatus dominus Paulus eius p̄decessor ordinato

et dispositiōi sue necnō oīa et singula bñficia
eclesiastica que dictus p̄decessor etiā p̄fate
dispositiōi cū interpositoe d̄creti reseruauerat
que quidē ecclesie et monasteria necnō sic re
seruata bñfi. tpe obitus dicti p̄decessoris
uacabāt aut eccie et monasteria h̄mōi sic com
mēdata uel eis admīstratores deputati non
fuisent et t̄z tunc uacassent remāsisse et re
manere per h̄mōi reseruatiōē et decretū af
fecta. nullūq̄ d̄ illis p̄ter romanū p̄tificē ea
uice se intrōmittere uel disponere potuisse
sue posse quoquo mō d̄cernēs irritū et inane
si secus de illis attēptatū forsan erat tūc uel
in posterū contigerit attemptari.

Itē reuocant q̄scūq̄ expectatiuas que in
aliqua sui pte sunt sortite effectū ac reuali
datiōes extēsiōes collatiōnū mutatiōes eas
quomolibet cōcernētes necnō alias q̄ sup̄ qb̄z
p̄ cancel. ap̄licam littere in forma solita expe
diri cōlueuerūt reseruatiōes de q̄bus et t̄z
Patriarchalibus Metropolitanis et aliis ca
thedralibus ecclesiis ac monasteriis et benefi
ciis uacaturis cum mādatis de p̄uidēdo de ex
tēsiōibus inde secutis per dictū Paulum p̄
decessorem in fauorē quorūcūq̄ 2 q̄buscūq̄
etiā si s̄nt san. ro. ec. Car. cōcessas et factas
ac facultates nominandi reseruandi ac con
ferendi prerogatiuas et indulta que circa

2 189
gratias et reservationes huiusmodi ab eodem
predecessore emanarunt quo ad ea in quibus
nondum sortite sunt effectum.

Item rationabilibus suadentibus causis ipse
dominus noster omnes uniones annexiones et incorporatio-
nes de quibus cathedralibus necnon aliis ecclesiis ac
monasteriis dignitatibus personatibus officiis
ac beneficiis et locis ecclesiasticis qualiacumque
fuerint inuicem uel aliis ecclesiis monasteriis
mensis dignitatibus personatibus officiis bene-
ficiis et locis quomolibet apostolica uel alia quavis au-
thoritate factas que suum sortite non sunt fe-
fectis ac quocumque concessiones et mandata super
unionibus annexionibus et incorporacionibus et
faciendis reuocauit cassauit et irritauit nulliusque
decreuit existere firmitatis nec alicui quoscumque
clausulas uel adiectiones in quibusuis apostolicis
etiam que motu proprio aut ex certa scientia
processerant et emanauerant lris quomolibet
contentas aduersus reuocationem cessationem et
irritationem huiusmodi noluit aliquatenus suffragari
unionibus annexionibus incorporationibus in fa-
uorem san. ro. ecc. Car. quas in suo robore per-
manere uolumus et in his oibus duntaxat exceptis

Item predictus dominus noster omnes et singulas ab ip-
so Paulo predecessore infra annum ante diem
obitus eiusdem concessas gratias uel iusticie lras
temporibus debitis eorum executoribus non

presentatas omnino reuoluit et in statu
pristinū quoad uidelicet a n̄ fuerāt ea eos p̄ q̄b̄
erāt obtente quoad hoc plenarie restituit ac
decreuit per executores p̄dcōs uel ab eis sub
delegandos perinde ad ipsaz̄ executiōē pro
cedi posse et debere ac si executio h̄mōi tem
poribus predictis inchoata fuisset.

Itē reuoluit quascūq̄ facultates cōcessas q̄
busuis priārchis archiep̄is ēp̄is 2 aliis p̄latis
et p̄sonis necnō aplice sedis nūctis ac fruc
tuū et p̄uētū cāere aplice debitoz̄ collectio
nib̄ d̄dispēlando cū q̄busuis p̄sōis sup̄ matri
mōio stracto p̄ strahedo in gradu p̄hibito ac
sup̄ nataliū et etatis defectib̄ 2 d̄ incōpatibi
libus ecclesiasticis beneficiis nisi retinēdis nec
nō de nōris publicis creādis ac alias a p̄missis
offitiis ipsoz̄ nūctioz̄ 2 collectioz̄ d̄ d̄c̄ nō
cōcernete quoad oīa in q̄bus facultates ipse
non sunt sortite effectū etiā si n̄ d̄ns eisdē
dicte sedis legatis de latere cōpetens fuerit
concessa potestas.

Itē ut in aplice litteris mittendi crimen
falsi p̄āplus occasio tollat̄ uoluit statuit et
ōdinauit q̄ in antea dictōnes numerale q̄ in di
ctis lris ante kal̄. nonas et idus immediate po
m cōsueuerūt p̄ lras et silabas extēse scribāt̄
et ille ex p̄fatis litteris in q̄bus h̄mōi dictiōs
aliter scripte fuerit ad bullianā nō mittant̄.

190
Item uoluit q̄ de cōcurrētibus sup uacātibus
seu certo modo uacaturis bñficiis illis q̄bus
gracie motu p̄prio cōcedūt ceteris simili mo
tu grās nō bñficiis alias graduati nō gradutis
et iter graduatos magis graduati ac i ter eq̄i
ter graduatos p̄us graduati nec n̄ colorato ti
tulo possessores non possessoribus et iter pio
nas alias incuria p̄ntes ab ea absētibus ac inter
p̄ntes nō bñficiatis bñficiatis 2 s̄i r̄ inter ab
sētēs 2 ceteris paribus oriūduis nō oriūdo et
diocesanus non diocesano in reliquis uero sin
guli qui prius apostolicis de sup litteras eorū
executoribus p̄sētauerit alius in ip̄orū d̄ q̄bus
agi cōtingent beneficiorum assēcutione prefe
rantur.

Item ne p̄ uarias que p̄ cōmissiōibus bñdis
in causis plerumq̄ fiunt suggestiones iustitia
postponat̄ Idez dñs noster decreuit 2 d̄clara
uit sue itētōis fore q̄ diceps p̄ q̄cūq̄ signatu
rā seu cōcessionē p̄missiōibus h̄mōi p̄ factita
tē suā uel eius mādato faciendā nullū ius sibi
quesitum quomodolibet tollatur.

Item q̄ p̄uisiones aut concessiones uel
mandata de providendo de Cathedralium ec
clesiarum Canonicatibus et Prebendis que
pro quibusuis persōis si xiii sue etatis ānum
non cōpleuerint quōlibet emanauerint nisi eis
q̄ illos in minori etate recipe possint p̄ sedez

[ar]

aplicaz speāl'r cōcessū fuerit et q̄cū q̄ ipetra
tiones d̄ canōicatibus et p̄ben. in collegiatis ec
clē. si impetrātes miōres. x. annis fuerūt et
de hoc in impetratiōibz hmōi expressa mētio
non fiat nullus sint roboris uel momēti et ha
beantur p̄p̄sus p̄io iofectis.

Itē uoluit q̄ si quis infirmitate cōstitutus
resignauerit aliq̄d b̄n̄ficiū siue simpl'r siue
ex cā p̄mutatiōis et postea infra. xx. dies de
ipsa infirmitate decesserit ac ipsum benefi.
cōferatur p̄ resignatiōez factam collatiō hmōi
nulla sit ip̄m̄q̄ beneficiū nichilominus p̄ obi
bitum nacare censeat̄.

Itē uoluit q̄ si cōtingat ip̄m̄ alicui p̄sone
d̄ prochiai ecclesia p̄uideri uel grām expec
tiuā concedere nisi dicta p̄sone intelligat et
intelligibiliter loq̄tur ideoma loci ubi ecclesia
hmōi cōsistit p̄uio seu mādātū et grā d̄sup
quo ad prochiai ecclesiā nullus sit momēti.

Item si q̄s supplicauerit sibi de beneficio
quocūq̄ tāq̄ p̄ obitū alicuius licet tūc uiuētis
uacāte p̄uideri et postea p̄ obitum eius uacet
p̄ uio dicto supplicanti p̄ obitū hmōi denuo
faciēda nullus sit roboris uel momēti.

Itē uoluit q̄ petentes beneficia ecclesiasti
ca alius uniri teneantur exprimere uerum ualo
rem secundum comunem extimationem tam
beneficii unendi quam illius cui uniri petitur

5
191
Alioquin unto nō ualeat et semp in unionibz cō
missio fiat ad ptes uōtis quoz interest Idem
uoluit obseruari in cōfirmatōibz unionū scāz

Item de mendicantibus q ad alios ordines
transierint pro tempore uoluit constitutionē
felicitis recordationis **M. r. Pape. v.** predeces
soris sui desuper factam et in libro cancellarie
scriptam firmiter obseruari.

Itē declarauit idē dñs noster q libra Tu
ron. p. et florens auri de Camera p equa
li ualere in cōcernentibus lrās et Camerā apo
stolicas computari et estimari debeant

Itē p̄fatus dñs noster Papa uoluit decre
uit et ordinauit q quicq̄ cōcessionū grē et mā
data etiā motu pprio et cū derogatione hmōi
contūs que ab eo p quibuscunq̄ plōnis ema
nauerint de p̄uidendo eis de quibus benefi
ciis uacaturis p̄ p̄motionē quorūcunq̄ ad ec
clesiaz et monasteriorū regimina si hmōi con
cessionēs et mandata diem p̄motionis p̄mo
uendoy ipsorū precesserint Necnō quascūq̄
collationes et p̄uisiones p̄ tempore faciēdas
de p̄missis ac quibus alius ecclesiasticis benefi
ciis secularibus et regularibus que p̄ p̄mouen
dos uel assumēdos ad quascunq̄ platuras in
ter illaz uacationū et hmōi p̄motionuz uel as
sumptionum t̄p̄a simpliciter uel ex cā permu
tationis ubicunq̄ resignari uel alias dimitti

cotigerit cum inde lectis p tpe sint cassa et
irrita nullius qz roboris uel momenti.

Item uoluit et statuit et ordinauit idem
dominus noster qz iudices in romana curia de
putati pro tēpore etiā si sint facte ro. eccle.
Cardinales causaz palatii aplici Auditores
uel alii quicqz nō iuxta supplicationū signataz
sup qbusuis impetratiōibz uel concessiōibus
nisi sint cōmissiōes iusticiā cōtinētes p placet
uel p san. ro. ecc. Vicecācell. iuxta facultatē
sup hoc sibi cōcessam signate s; iuxta littera
rū sup eis de impetratiōibus et cōcessiōibus cō
fectaz tenores et formas iudicare dēt et si
littere ipe minus bñ p pōccupatiōez uel aliis
expedire reperiāt ad illoz quoz interest in
stantiā aplicā cancella. remitti potuerūt per
eius officiales quibus hmoi tenores et formas
perstringere cōuenit ad formas reducende.

Item attendēs idē dominus noster qz sup
habēdis de cācel. aplica reglis et cōstitutiōi
bus inibi dscriptis faciliter p illos q in ro. curia
idiguerit ad ipaz cācel. recursus dirigi pōt nec
cōsultū foret qz sup earūde regulaz et cōsti
tutionū qz iuxta occurrētū uarietatē caruz
et negocioz aliquoties imitari cōuiet p bādo
teōre p effcū testiū plez qz teacē d sup meō
riā n bñ tiū dpositiōibz stari drēt uoluit sta
tuit 2 ordiauit qz dinceps qlibz ex audi. cāz

192
palacii aplici et alius etiam si san. ro. eccle.
cardinal. sint in ipsa curia pro tpe deputatis
auctoritate aplica iudicibus etiam in causis
actu pendētibz sup huius tenore ut effectū
pbandō dūtaxat stet si demqz adhibeat cedu
le siue scripture desup a duobus d̄ maiori par
co qz dāda sit a tergo signate et etiā duobus
aliis litterarū aplicarū abreuiatoribus in ipsa
cācellaria auscultate et dñi Vicecāllarij seu
dcām cancellariarū regētis manu subscripta ut
est moris Quicquid autē secus fieri cōtigerit
nullius sit roboris uel momenti.

Item idē dñs noster litiū succidere cupiēs
amfractus et ne noui collitigātibz aduersarij
denē puidere uoluit statuit et ordinauit qz
quotiens d̄inceps aliquē sup quouis ecciastico
beneficio collitigātem in iure uel ad ius si qd
forsitā eius aduersario in deō bñ ficio cōpetie
rit surrogari cōcesserit dūmō p̄fatus colliti
gās in deō bñ ficio intrusus nō sit nec sup eo
cōtra dictū aduersariū post q̄ illud p̄triēniū pa
cifice possidētis tūc mora fuerit alioz q̄rūli
bet d̄ p̄missio iure siue tūc uacet uel cū uaca
uerit impetratiōes infra mēsez ante cōcessiōez
huius facte nullius sint roboris uel momenti

Itē uoluit et ordinauit qz oēs gratie q̄s d̄
quibusuis ecciasticis beneficiis cum cura siue
sine cura secularibus ac regularibus p̄ obitum

quarūcūq; psonarū uacatibus mantea fecerit
nullius roboris p̄momenti sint nisi post obitū
et añ datā grāp̄ h̄mōi tātū t̄p̄us effluxerit
q̄ interim uacatiōes ip̄s de locis i q̄bus p̄sone
predicte decesserit ad eiusdez dñi nostri no
titiam uerisimiliter potuerūt peruenisse.

Item q̄ oēs et singule cāp̄ cōmissiōes q̄s
inantea fieri cōtigerit obtentu uel occasione
concessiōnū dum taxat ap̄licaz de beneficiis
ecclesiasticis gratiaz sup̄ q̄bus ap̄lice littere
cōfecte nō fuerint ac p̄cessus desup̄ habēdi
nullus sunt roboris uel momenti.

Itē uoluit q̄ impetrans beneficiū uacās p̄
obitum familiaris alicuius cardinalis teneatur
exprimere nomen et titulū ipsius cardinalis
et si ille in curia fuerit eius ad id accedat assē
sus alias desup̄ gratia sit nulla. Et idē seruari
uoluit etiā si dicti familiares ip̄oz car. fami
liares esse desierit seu ad alioz car. familiarita
tē similē trāsierit quo ad beneficia q̄ durāte
familiaritate priori obtiuerūt et in q̄bus ip̄a
priori familiaritate durāte ius eis cōpetierit
ita q̄ quo ad illa cardinales quoz prius fami
liares fuerūt habebūt adhibere cōsensum.

Item cum car. san. ro. ecc. assidue assistāt
sūmo pontifici et p̄inde debeāt specialibus
prerogatiuis et priuilegijs gaudere. Idem
S. D. N. extūc cōcedit ip̄s car. plenam et

193
liberā dispositiōz oīm bñ fictōz ad collatiōes
p uisioes p̄sentationes electiōes seu qualuis
alias dispositiōes suas cōiunctim uel diuisim
quo nōlibz et quocūqz iure uel titulo spectā.
ac uoluit q̄ expectatiue gratie sp̄ales reserua
tiōs mandata de uiuedo 2 quis alie dispositiōs
ac regule cācelk. dignitatū p̄cipaliū aliorūqz
bñ fictōrū etiam familiarū Car. ro. p̄tificū
seu eorūdez aut deē sedis officialiū seu alios
quouis modo reseruatōes generales siue sp̄es
cōtinētes siue iducētes cōstōnez 2 p̄cedētū
in nouātes aut al' q̄ iōlibz affecta faciētes ad
deā bñ ficta nullatenus se extēdāt 13 de ipsis
libere Cardinales soli disponant p̄terq̄ de
uacan. In curia de q̄o is idē. S. d. n. nemini p̄ui
debit nisi de ex p̄sso cōsensu i p̄ius cardinalis
ordinariū seu cōmendatariū statuit quoqz q̄
beneficia familiarū Cardi. eorūdem etiā si
officiales curie fuerint de consensu Cardi.
eorū et nō al' per eūdem. S. D. n. conferā
ac decreuit irritum et inane.

Itē idē. d. n. ut improbi lites exquirentiuz
motus reprimant. uoluit statuit 2 ordinauit
q̄ quocūqz beneficiū ecclesiasticū tūc p̄ annum
immediate precedentem pacifice possessum 2
q̄ certo modo uacare pretendit et deinceps
impetrauerit nomen gradum et nobilitatem
possessoris eiusdem et quotannis illud ipse

possedit et specificam et determinatam ex qua
clare constare poterit quod nullum ipsi possessori in
dicto beneficio ius competat causam in huiusmodi
impetrations exprimeret et ex tunc infra .vi.
menses ipsum possessorem ad iudicium euocari
facere causamque desuper infra annum usque ad finem
definitivam inclusivam persequi debeat et teneat
alioquin impetratio predicta et quicumque inde
secuta nullius existat firmitatis et idem impe
trator de damnis et interesse possessorem pre
dictum propter ea contingentibus et satisfacere
et si possessorem ipsum iniuste frivole ac in
debitum molestasse reprobatus extiterit quinquaginta
florenorum auri persolvere camere apostolice sit
astutus si nec alius quam premissis uacationis modus
etiam per litteras si neutri aut surrogationis uel alias
sibi quo ad hoc ut huiusmodi beneficium eavice consequi
vel obtinere ualeat quolibet suffragetur illudque
nullatenus in antea litigiosum propter ea cessatur

Item statuit et ordinavit idem dominus noster quod si quicumque ecclesiastica beneficia quacumque sint absque
suo iurisdictione ingressu ex apostolica uel ordinaria col
latione aut electione et electionis huiusmodi confirmatione
seu presentatione et institutione illorum ad quos
beneficiorum huiusmodi collatio et purgatio electio
presentatio seu quis alia dispositio pertinet
per triennium pacifice possederit dummodo in beneficiis
huiusmodi si dispositio apostolice ex aliquo reservatione

194
generalis in corpore iuris clausa reseruata fuerit
se non intruserint super eisdem beneficiis taliter
possessis nequeant molestari nec non impetraciones
qualibet de beneficiis ipsis sic possessis factas
irritas et inanes ceteri debere decreuit antiquis
lites super illis motas penitus extinguendo

Item idem dominus noster statuit et ordinauit quod quicumque
beneficia ecclesiastica siue in ro. cu. siue extra
eam resignata nisi de illis facte resignationes si
in ro. cu. infra sex menses Et si extra dictam cu
riam facte sint infra mensem extunc ipsa beneficia
consistunt publicate et possessio illorum ab eis
quos id contingit petita fuerit si resignantes
illa postmodum in eorundem resignatorum possessi
one decesserint non per resignationem sed per obitum
hominum uacare censeantur collationes quoque de
illis tanquam per resignationem uacantibus fac
te et inde secute constones uero de illis tanquam
per possessorem predictum propterea contingetibus
ei satisfacere et si possessorem ipsum iniuste ac in
debite molestasse repertus extiterit seu per
litteras surrogationis ut huiusmodi beneficium
consequi uel obtinere ualeat alioquin nullius
sint roboris uel momenti.

Item idem dominus noster ut litibus celerius finis im
ponerentur et litigantium parcatur sumptibus et ex
pensis suorum predecessorum constitutionibus et
statutis inherendo statuit et ordinauit quod in

[6]

causis in rō. cu. pendētibus et quas in posterum
in ea quouimodo contigerit agitari nisi ante
diffinitiuam sententiā liceat appellare nec ap
pellatio si fuerit emissa debet admitti nisi ab
interlocutoria que uim habeat diffinitiuē uel
a graua mine minime concernēte negociū prin
cipale quod non possit per appellationem a dif
finitiuā sententiā reparari Nulleq; cause ap
pellationū huiusmodi cōmittantur nisi in con
missionē exprimat q; interlocutoria uim
diffinitiuē habeat uel graua men ac tale q; in
appellatione a diffinitiuā non ualeat reparari
Alioq; appellōes et cōmissiones in posterum
et quicquid inde secutum fuerit sint nullius
roboris uel mōnēti Cōmissionibus appellōm
iam iudicibus presentatis et exhibitis in suo
robore p̄mansuris in quibus latis super eisdē
sententiis secundo uel ulterius ab eis non lice
at appellare Appellantes uero et appellatiōes
etiam ab interlocutoris et graua minibus hu
iusmodi suo uel alterius nomine p̄sequentes
si succubuerit ultra expensas et dampna ad q̄
restitutionē de iure con dempnatus compelli
xx. florenorū auri pena multetur

Itē statuit et ordinauit q; in cōmissionibus
de iusticia etiā consistorialibus p̄ eum seu de
eius mādato uel auctoritate in causis in quibus
conclusum existat in posterum concedēdis etiā

195
si in eis de conclusioe huiusmodi implicite uel
explicitate mentio facta fuerit nichil censeatur
esse concessum nisi per concessione commissiois
huiusmodi conclusioni derogetur expresse.

Item uoluit et ordinauit qd si aliqui religio
si petunt aliqd beneficiu ad nutuz irreuibile
cum clausula qd exinde pro solo nutu abbatis
uel superioris no possint amoueri littere quo
ad ipsam clausulam nullatenus expediantur
nisi idem dominus noster ponat signanter qd
non possint amoueri uel ad partem clausulaz
ipsam concedat

Item si committatur alicui beneficii resigna
tionis receptio ponatur clausula Attente
quoqz provideas zc Et si ex causa permutati
ones & resignationes fiant ponatur clausula
qd neutri permutantium ius acquirat nisi qui
libet ipsorum ius habuerit in beneficio per ip
sum resignato.

Item uoluit qd si petantur suppleri defec
tus in genere nullatenus littera desuper conce
datur nisi in petitione super huiusmodi defe
ctis exprimantur uel per fiat ut petitur sup
plicatio signata fuerit

Item uoluit et ordinauit qd super quouis
ecclesiastico beneficio de iure patronatus lai
corz no expediant littere nisi ponat expresse
qd tale beneficium tanto tempore uacauit qd

ius collatio est ad sedes apostolicam legitime
reuelata uel ad id patronorum accedat assensus
Et si per ipsum iuri patronatus huiusmodi
derogari contigerit si ius huiusmodi ad aliquem
regem ducem marchionem uel alium principem
pertineat et de hoc in litteris p[ro]uisionis uel ma
dati de p[ro]uidendo de dicto beneficio mentio
facta non fuerit non censeatur iuri huiusmodi
fore quomodolibet derogatum

Item uoluit q[uo]d nulli seculari de regulari et
religioso d[omi]n[us] seculari beneficiis comenda detur
nisi in signatura sup[er] petitione comende h[uius]m[od]i
de comenda ipsa mentio fiat.

Item q[uo]d super quibuscumq[ue] reformationib[us]
signatis super impetrationibus quorūcumq[ue]
beneficiorū uacantium u[el] certo modo uacatu
rorū in quibus petitur q[uo]d littere sub prima da
ta expediri possint si ex huiusmodi expeditiōe
sub tali data cuiquam uideatur fieri posse pre
iudicium littere super ipsa prima data nullate
nus expediantur nisi reformationes huiusmo
di per uerba fiat et sub prima data signata fue
rint.

Item uoluit et ordinauit q[uo]d super resignati
one cuiuscumq[ue] beneficii ecclesiastici seu cessi
one iuris in eo qui in manib[us] suis uel in cancel
laria apostolica fieri contigerit apostolice l[ite]re
nullatenus expediant[ur] nisi resignas uel cedēs

196
si persens in Romana curia fuerit psonaliter
Altoquin per procuratorē suū ad hoc ab eo spe
cialiter constitutū expeditioni hmoi in eadem
cācell. exp̄sse cōfēserit et iurauerit ut ē mo
ris nec lrē reseruatōis uel assignatōis etiā mo
tu p̄prio cuiusuis pensionis annue sup̄ allcui
b̄n̄ficii fructibus expediri possūt nisi d̄ cōfēsu
illius q̄ dcā; possessionē p̄soluere tūc habeat

Item q̄ non dentur lrē super beneficiis ua
caturis per ingressū religionis nisi ille prece
serit datam de super petitionis

Itē uoluit q̄ si petat̄ aliqd̄ beneficiū uacās
p̄ modū in cancel. ap̄lica exprimendū talis im
petratio nō ualeat nec lrē de sup̄ expedian̄t̄.

Itē uoluit statuit et ordinauit q̄ q̄ iocient̄
cūq̄ p̄ signaturā suā uel d̄ eius mādato factā
sup̄ expediedis aliquibus cum adiectione p̄pri
nōis uel dignitatis cuiusuis iudex de lrē de
sup̄ expedian̄t̄ cū expressione q̄ idē iudex
executionē hmoi faciat per se ipsum

Itē uoluit q̄ in lrīs dispensationū sup̄ ali
quo gradu consanguinitatis uel affinitatis aut alias
p̄hibito ponat̄ clausula si mulier rapta nō fue
rit 2 si sciēter ponat̄ clausula adita in q̄terno

Itē uoluit q̄ in dispēsatiōibus sup̄ defectu
nataliū q̄ possint succedere in bonis t̄palibus
ponat̄ clausula q̄ nō preiudicet̄ illis ad quos
successio bonorū ab intestato p̄tinere debeat

Itē q̄ p̄ q̄cūq̄ signaturā in quibus grā nulla dispensatio uēiat nisi dca grā totaliter effectū dispensationis h̄mōi occernat uel alias nihil oferrz aut opareē Et sic sup̄ defcū etatis sit dispensatio h̄mōi d̄ duobz dūtaxat annis dari ualeat habita prius per testes idoneos uel alias informatione quo ad hoc d̄ idoneitate persone cui dicta dispensatio conceditur.

Itē uoluit q̄ sup̄ defcū nataliū dēē graduatis seu d̄ magnis nobilibus gēitis p̄ simplicē signaturā q̄tuor etiā si canōicatus et p̄ben. cathedraliū seu collegiatarz eccle. et p̄ fiat ut petiē ultra h̄ dignitates etiā maiores et principales alias uero p̄ fiat tria et p̄ fiat ut petiē q̄tuor si petāē dūmō canōicatus 2 p̄ben. cathedralium eccle. uel dignitates non existant.

Itē uoluit q̄ sup̄ obtinēdis incōpatibilibus beneficiis in theologia magistris et in iure canonico uel civili doctoribz et in illis cū rigore examinis ac in eadem theologia licētiatis aut formatis baccalaris ac magnis nobilibus p̄ fiat quinquennium et addito ut petitur quo ad uixerit quo ad duo incōpatibilia. alius uero p̄ fiat biennium et addito ut petitur trienniu ad duo dūmodo non sint due dignitates maiores post pontificales seu principales aut due prociales ecclesie uel tales mixtim cum potestate permutandi si petatur.

Itē uoluit 2 ordinauit q̄ p̄ q̄cūq̄ signaturā

197
deinceps faciendam nulli cuiusvis dignitatis
status gradus uel conditionis fuerit de dispensa-
tio quod duas ecclesias prochiales uel dignitates
maiores post pontificales in cathedralibus seu
principales in collegiatis ecclesiis uel unam cum re-
liqua earum insimul retinere ualeat nisi ecclesie pro-
chiales a deo contiguae et inuicem proximae sint
quod ipsis per unum comode deserui possit illarumque
fructus et insimul ultra .xxiiii. florenos auri
de camera secundum communem estimationem non ualeant
annuatim et de hoc in litteris dispensationum huiusmodi
expressa mentio fiat uel nisi super obtinendis dua-
bus ex huiusmodi dignitatibus seu prochialebus ec-
clesiis insimul per magnis nobilibus magistris uel
baccalaris formatis in theologia aut doctoribus
seu licenciatis in altero iurium per uerba dispensa-
mus de speciali sufficienti signatura habeant et su-
per ipsis prochialebus ecclesiis in huiusmodi signatu-
ra de prochialebus si mentio fiat aliquando per pre-
occupationem uel alias litteris super tali dispensatione
confecte repiantur ille nullius sint roboris uel
momenti et similiter in dispensatione ad incompatibilia
proagationibus obseruetur

Item cum concessiones super gratis dispensationibus
quaruncumque quibusvis per ipsum dominum nostrum concessa-
rum per concedendum per regulas cancellarie apostolice sint per
ut de limitate licet aliquando in petitionibus super
huiusmodi concessionibus oblatis multa sint petita

ne q̄s pretextu taliū cōcessionū id dispensa-
tue tenere aut facere p̄sumat ad q̄d extensi-
ones h̄mōi se nō extendūt. Voluit idē d̄ns
noster q̄ nulla talis dispensatio cuiq̄ suffragē
antēq̄ p̄ ea apostolice lr̄e sint confecte

Itē uoluit q̄ petētibus secū dispensari ut rō-
ne b̄nficioꝝ nō teneā̄ se facere p̄moueri in
ro. curia uel in studio p̄ fiat septēniū. alias ue-
ro detur quinquenniū dummodo infra annum a
tempore date dispensationis h̄mōi ad subdia-
conatus ordinem sint promoti.

Item de fructibus in absentia percipiendis
detur in romana curia uel studio residendo
per quamcunq̄ signaturam septennium et ali-
bi quinquennium

Itē uoluit q̄ in litteris indulgētiarū solum
dentur festa per cancellariam dari solita et q̄
durent per. xx. annos nisi petantur pro uno
die et durent perpetuo.

Item uoluit et ordinauit q̄ in litteris indul-
gentiarum ponatur clausula q̄ si ecclesie seu
capelle uel alias aliqua indulgentia fterit per
ipsum concessa. De qua michi specialis men-
tio facta non est huiusmodi littere sint nulle

Item idem dominus noster uoluit statuit
et ordinauit q̄ littere non expediātur super
indulgentiis ad instar nisi specificētur.

198
Item idem dominus noster uoluit statuit
et ordinauit q̄ per fiat si ecclesia cathedralis
uel insignis collegiata aut solenne monasteri
um fuerit tres alioquin duo anni et totidem
quadrigenae Et per fiat ut petitur cathedrali
collegiata uel monasterio Quatuor alis tres
anni dentur Pro singulis uero diebus Octa
uarum Centum dies apponantur et pro ca
pella per fiat unus Et per fiat petitur duo an
ni concedantur

Item uoluit statuit Et ordinauit Idem
dominus noster sanctissimus q̄ in gratis be
neficialibus de uacantibus aut certo modo
uacaturis factis quibuslibet si plura petant
beneficia unum cuiuscūq̄ annui ualoris per
simplicem signaturam Et addito ut petitur
duo aut tria et non ultra petita beneficia
uentiant dummodo etiam illorum fructus et
cetera ultra sexaginta improtatis uel cētum
librarum Turonen̄ pauorem communi ex
timatione siue tantundem in alia moneta nō
ualeant annuatim

Item idem dominus noster sanctissimus
uoluit statuit et ordinauit q̄ in gratis quas
personis quouis de beneficiis uacantibus seu
certo modo uacaturis fieri contigerit illorum
et aliorū quorūcūq̄ beneficiorū q̄ dictae p̄sōe
tūc obtinuerūt seu d̄ q̄bz fuerit eis p̄uisā uel

cōcessū aut mādatū puideri uerus annuus p
marchas argēti aut sterlingozꝝ p librazꝝ turo-
puozꝝ seu florenozꝝ aut duca uel unciazꝝ auri
seu alterius monete ualor scdm cōem extima-
tionē exprimat nisi motu pprio grēhmōi fi-
ant uel psona p dicitē beneficia q̄ tūc obtinue-
rint aut in q̄bz uel ad q̄ ius eis cōpetierit iuxta
ipāzꝝ oblatōes uel alias dimittere .teneā ē alio-
qn pfate grē sint nulle et idē seruet in expe-
ctatiuis de beneficiis obtētis et in q̄bz seu ad
que impetrāti ius cōpetit et illozꝝ ualoris

Itē uoluit et ordinauit q̄ qñ puidet seu
mādat puideri alicui d bñficio eccl'iastico ua-
cāte tūc dari potuerint clausule si petā ē etiā
si illud quouis mō zc̄ seu p cōstōem exēcibilis
uacet ac speāliter reseruatū inter alios litigio-
sus sit et eius collō deuoluta fuerit et si p col-
litigāte uel surrogatōz aut si neutri uel si nulli
cōpetierit si tūc specificē exprimat nec de ē
aliq̄ generalis reseruatō dispositiē nisi desup
in cōcessiōe speālī et exp̄ssa ac pure et nō sub
cōditōe mētio fiat et tūc reliq̄ reseruationes
inibi contentē ueniant Si uero tpe expeditio-
nis inde lrārum generalis reseruatō hmōi pro-
bati non possit alias aut nisi in nouis p̄uisioni-
bus aut pro collitigantibus si neutri uel si nul-
li zc̄ sit exp̄ssum quod ab aliquibus afferit
illum cuius benefi. cōcedit̄ collectore uel suc

199
collectore abreuiatore uel familiare zc fuisse
clausula ponat etiam si dictu beneficiu ex eo op
talis collector uel succollector abreuiator uel
familiaris zc. fuit discolitōi aplice general'r
reseruatū existat idūmō in eo nō sit alicui spāl
ter ius qsitū in reliqs uero nulla cl'a deē unde
reseruatō generalis elici possit nisi desup sig
natura p duplex fiat signata sit aut p reserua
tionē uel alias specialiter habeatur.

Itē uoluit q sup bñficiis ecclesiasticis de
q̄litatibz illoz videlicz an dignitates psonatus
uel officia sint eis q cura imineat aiāz et ad il
la cōsueuerint q p ecōz assumi mētio fiat alias
grē desup facte sunt nulle et si q̄litates hmōi
affirmatiue seu cōditōnaliter nō exprimā ē ne
gatiua desup exp̄ssio fiat in beneficiis q tales
q̄litates uel ex eis aliquas cōsueuerunt habere

Itē si reserueē beneficiū p tractū matru
monii nō dentur alii modi uacationū de futu
ro nec cēseāt bñficiū reseruatū spālter ul'
affc̄m nisi seq̄t matrimoniu. Izi beneficiis p
p̄motōz uel assecutionē uacaturis ponat cl'a
cū beneficia hmōi p̄missio uel alio quouis mō
zc Preterq̄ per obitum obtinentis uacare cō
tigit etiam si uacent.

Itē uoluit q si petat aliquē in religiosū re
cipi ac sibi d̄ quouis ecclesiastico beneficio p
uideri p simplicē signaturā fiat receptō hmōi
dūtaxat deē adiectio si petēs sit idoneus uei

aliud canonicū nō obstat et exprimat si cer-
tus numerus regulariū sit ibidē cui etiā nō de-
roget nisi expresse cōcedat̄ 2 si numerus ipse
non existat ponat̄ dūmodo locus receptionis
hōi nīmū p̄pterea nō grauetur

Itē si regularis petat sibi de beneficio ab
alio in mōsterio uel alio regulari loco dependē-
tibus p̄uideri et appeat ex hōi petitione q̄
alterius monasterii uel loci religiosus sit licet
inibi trāslatio nō petat̄ nichilominō illa uēiat

Itē q̄ in litteris sup̄ beneficiis p̄ constōm
execrabilis uacantibus ponat̄ clausula si est ita
similiter de quibuscūq̄ narratis informatio-
nem facti requirentibus

Itē petenti sibi p̄uideri de uacaturo denē-
lrē de uacāte et econuerso put̄ expedierit im-
petranti.

Itē uoluit et ordinauit q̄ mandatā ap̄lica
sup̄ fructibus seq̄strādis et remissionibus ad
ptes p̄ meritis cāp̄ recipiēdis siue singulares
siue cōes fuerint necnō sup̄ exeq̄ndis sētētis
in ro. cu. latis sub bulla expediēt̄ ap̄ nulle sint

Itē de ptāte uicecācell. et cācellariā ap̄licā
regētis primo q̄ possit cōmittere absolutiōz
illoz q̄ ignorāter in supplicatiōibus uel litteris
aliquid scriberēt corrigerēt uel delerēt

Item q̄ possit corrigere nomina et cogno-
mina personarum et beneficiorū dum tamen

200
de corpore constat

Item q̄ possit omnes causas beneficiales e-
tiam non deuolutas cōmittere in curia cū po-
testate citandi ad partes

Item q̄ processus auctoritate apostolica
decretos agrauare possit cū inuocatione bra-
chii secularis et sententias executioni deman-
dari facere contra intrusos et intrudendos p̄
litteras apostolicas desuper conficiendas et
non alias.

Item q̄ possit cōcedere q̄busuis petentibz
conseruatorias ad trienniu in forma.

Item quibuslibet nobilibus personis peten-
tibus indultum de celebrando et celebrari fa-
ciendo ante diem et in locis interdictis et per
trienniu recōciliari faciendo ecclesias et cimi-
teria polluta in forma.

Item prothonotariis litterarū apostolicarū
scriptoribus et de quibus iuxta illorū suffici-
entiam et idoneitatem sibi uidetur Abreui-
atoribus sua officia in Romana curia p̄ tem-
pore exercentibus indultum de percipiendis
in absentia suorū beneficiorū fructibus etiam
si alias eis tale indultum quauis auctoritate
concessum fuerit.

Item dominis terrarū et locorum necnon
Abbatibus et per priores gubernari solitoꝝ
monasteriꝝ p̄ Prioribus superioribus prelatiꝝ

ac magnorum Principum consiliarius altare
portatile in forma.

Item q̄ possit recipere et admittere resigna-
tiones beneficiorum ecclesiasticorum quo-
rumlibet etiā generaliter uel specialiter refer-
uatorum simpliciter uel ex causa permutatio-
nis et desuper supplicationes per concessum
signate pro litteris apostolicis inde conficien-
dis ut moris est

Item q̄ possit signare supplicationes duo-
rum Referendariorum manibus signatas de
nouis prouisionibus Si neutri et surrogatio-
nibus pro colligantibus in q̄bus non deēt clau-
sula generalem reservationem importans.

Item q̄ possit signare supplicationes eti-
am duorum Referendariorum manibus signa-
tas de beneficiis ecclesiasticis uacantibus secu-
laribus et regularibus dispositioni apostolice
generaliter non reseruatīs quorum cuiuslibet
ualor centum florenorū auri de Camera apo-
stolica uel totidem librarum turonen. paruo-
seu tantūdem in alia moneta scdm̄ cōmunem
extimationem non excedant.

Item q̄ possit signare supplicationes unius
Referendarii manu signatas super defectu
natalium ad omnes sacros ordines et ad duo
beneficia ecclesiastica cum cura uel sine cura
seu uicem compatiētia etiā si canonicatus et

201
prebenda uel officia collegiatarum ecclesiarum fuerint.

Item quod in gratiis expectatiuis concedere ad obtinendas dignitates personatus administrationes uel officia curata etatis defectum patientibus qui uicesimum sue etatis annum peregerint et de quibus sibi quod alias ad hoc idonei sunt fides facta fuerit quod huiusmodi eorum gratie ad ipsa beneficia dignitates personatus administrationes ac officia ualeant suumque forciantur effectum Et quod illarum uigore quod primū ad etatem legitimam puenerint huiusmodi beneficia dignitates personatus administrationes uel officia acceptare et de illis sibi prouideri facere ac ea recipere et retinere ualeant.

Item quod in expectatiuis pro nobilibus uel graduatis saltem uiginti annos habentibus et ad obtinenda beneficia dignitates personatus administrationes uel officia cum cura defectū etatis patientibus ac ad illa dispensationū supplicationes signare possit de duobus annis

Item quod in expectatiuis et de beneficiis generaliter uel specialiter non reseruatis impetrationū quarumlibet reformationes de non obstantibus et dispensationibus obmissis ac beneficiorum ualoribus et qualitatibus natalium defectibus signare possit

fo 76 v°

Item q̄ sufficientibus et idoneis et de q̄b̄
q̄ tales sint et facta fides extiterit in expec
tatiuis signare possit ad maiores ecclesie pre
bēdas in quibus iuxta illaz̄ statuta et consue
tudines de minoribus ad maiores gradatim fi
eri debet ascensus

Item q̄ possit ad ordines suscipiendos ar
tatis progare terminos de dict̄s suscipiēdis
ordinibusq̄ ad p̄xima tūc a iure statuta t̄pa
sic in quibus sic artati successiue ad ip̄os ordi
nes p̄moueantur

Let̄s et publicate fuerūt sup̄ascripte regu
le Rome in Cancellaria apostolica die martis
xxvii. mēsis augusti Anno domini. M. cccc.
lxxi. Indictione quarta Pontificatus. s. d. n.
do. Sixti Pap̄. iiii. anno primo. G. de puteo.
Et in audientia Contradict̄az̄ die mercurii
scda octobris anno et pontificatu ut supra
Or. de Vrsinis locumtenen.